

განმარტებითი ბარათი

„საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი:

2010 წლის 18 მარტს ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა მიიღო აქტი უცხოური ანგარიშის საგადასახადო შესაბამისობის შესახებ – Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) ამერიკელი მოქალაქეების მიერ გადასახადების დაფარვის ფაქტების აღმოფხვრის მიზნით.

FATCA ავალდებულებს უცხოურ საფინანსო ინსტიტუტებს მიაწოდოს ინფორმაცია ამერიკის შეერთებული შტატების შემოსავლების სამსახურს (Internal Revenue Service, IRS) ამერიკის იმ რეზიდენტი ფიზიკური და იურიდიული პირების შესახებ, რომლებიც ასეთ ინსტიტუტებში ფლობენ საბანკო ანგარიშებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული ფინანსური ინსტიტუტები აღნიშნულ აქტთან შეუსაბამობაში მყოფ უცხოურ ფინანსურ ინსტიტუტებს დაუკავებენ 30%-ს ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული წყაროდან მიღებული შემოსავლიდან.

აღნიშნული რეგულაცია ძალაში შევიდა 2013 წლის 17 იანვრიდან, ხოლო დადგენილი ვალდებულებების შესრულების საწყის თარიღად განისაზღვრა 2014 წლის 30 ივნისი.

2015 წლის 10 ივლისს ამერიკის შეერთებულ შტატების მთავრობასა და საქართველოს მთავრობას შორის გაფორმდა საერთაშორისო საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გაუმჯობესების და უცხოური ანგარიშის საგადასახადო შესაბამისობის აქტის (FATCA) შესრულების მიზნით შეთანხმება. შეთანხმება ითვალისწინებს საქართველოში არსებული საფინანსო ინსტიტუტებისგან ინფორმაციის მიწოდებას ამერიკის შეერთებული შტატების შემოსავლების სამსახურისთვის გადასახადების დაფარვის ფაქტების აღმოფხვრის მიზნით ამერიკის იმ რეზიდენტი ფიზიკური და იურიდიული პირების შესახებ, რომლებიც ფლობენ საბანკო ანგარიშებს საქართველოში არსებულ ფინანსურ ინსტიტუტებში. ინფორმაციის მიწოდება ამერიკული მხარისთვის განხორციელდება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გავლით.

კანონპროექტის შემუშავების მიზეზს წარმოადგენს ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და საქართველოს მთავრობას შორის საერთაშორისო საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გაუმჯობესების და უცხოური ანგარიშის საგადასახადო შესაბამისობის აქტის (FATCA) შესრულების მიზნით გაფორმებული შეთანხმებით განსაზღვრული საკითხების საქართველოს კანონმდებლობაში იმპლემენტაცია.

ა.ბ) კანონპროექტის მიზანი:

კანონპროექტის მიღების მიზანია, ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და

საქართველოს მთავრობას შორის საერთაშორისო საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების გაუმჯობესების და უცხოური ანგარიშის საგადასახადო შესაბამისობის აქტის (FATCA) შესრულების მიზნით გაფორმებული შეთანხმებით საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა.

ა.გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი:

კანონის მოქმედი რედაქციით, კერძოდ 39-ე მუხლის მეორე ნაწილით დადგენილია იმ პირთა სია რომელთაც უფლება აქვთ საგადასახადო ორგანოსაგან მიიღონ საგადასახადო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაცია. ამასთან, ამავე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულია საგადასახადო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის საერთაშორისო შეთანხმების შესაბამისად უცხო ქვეყნის საგადასახადო ორგანოსთვის გადაცემის შესაძლებლობა. ამდენად, წარმოდგენილი ქვეპუნქტი საგადასახადო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გადაცემას ითვალისწინებს მხოლოდ უცხო ქვეყნის საგადასახადო ორგანოებისათვის.

ცვლილების შედეგად, საგადასახადო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის მიღების უფლება აქვთ სხვა ქვეყნის კომპეტენტურ ორგანოების (რომელიც მოიცავს საგადასახადო ორგანოსაც) - საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

ამასთან, ცვლილების შედეგად, კერძოდ, საგადასახადო კოდექსის 43-ე მუხლის 2¹ ნაწილის დამატებით, შეთანხმებით გათვალისწინებულ ფინანსურ ინსტიტუტებს ეკისრებათ ვალდებულება - შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია მიაწოდონ საგადასახადო ორგანოს.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 49-ე მუხლი ადგენს საქართველოს საგადასახადო ორგანოების უფლებებს. ზემოაღნიშნული მუხლით არ არის განსაზღვრული საგადასახადო ორგანოს უფლება შეთანხმების ფარგლებში მიიღოს შეთანხმებით გათვალისწინებულ საქართველოს ფინანსურ ინსტიტუტებიდან შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია და გადასცეს ეს ინფორმაცია შეთანხმებით განსაზღვრულ ამერიკის კომპეტენტურ ორგანოს.

წარმოდგენილი ცვლილების შედეგად, საგადასახადო ორგანოს ეძლევა უფლება შეთანხმების ფარგლებში მიიღოს შეთანხმებით გათვალისწინებულ საქართველოს ფინანსურ ინსტიტუტებიდან შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია და გადასცეს ეს ინფორმაცია შეთანხმებით განსაზღვრულ ამერიკის კომპეტენტურ ორგანოს.

კანონის მოქმედი რედაქციით, კერძოდ 70-ე მუხლით განსაზღვრულია ის პირები რომლებიც ვალდებულნი არიან ამავე მუხლით დადგენილი წესით მიაწოდონ საგადასახადო ორგანოს ინფორმაცია. აღნიშნული მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე კომერციული ბანკისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია.

70-ე მუხლის მესამე ნაწილში ცვლილებისა და ამავე მუხლში 3¹ ნაწილის დამატების შედეგად, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს სასამართლოს

გადაწყვეტილების გარეშე, შეთანხმების ფარგლებში მოითხოვოს შეთანხმებით განსაზღვრულ საქართველოს ფინანსური ინსტიტუტებისაგან (მათ შორის კომერციული ბანკებისაგან) ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია (მათ შორის საბანკო საიდუმლოება).

ასევე, ცვლილების შედეგად 71-ე მუხლის პირველ ნაწილს ემატება „თ“ ქვეპუნქტი რაც დაავალდებულებს საბანკო დაწესებულებას შეთანხმების ფარგლებში გადასცეს საგადასახადო ორგანოს ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული ინფორმაცია.

ბ) კანონპროექტის ფინანსური დასაბუთება

ბ.ა) კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო: კანონპროექტის მიღება არ გამოიწვევს აუცილებელი ხარჯების გამოყოფას სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

ბ.ბ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე: კანონპროექტის მიღება არ იქონიებს გავლენას ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე.

ბ.გ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის ხარჯვის ნაწილზე: კანონპროექტის მიღება გავლენას არ იქონიებს ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე.

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები: კანონპროექტის მიღებით არ წარმოიშობა სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები.

ბ.ე) კანონპროექტით მოსალოდნელი ფინანსური შედეგი იმ პირთათვის, რომელთა მიმართ ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება: კანონპროექტის მიღება გავლენას არ იქონიებს იმ პირთა ფინანსურ შედეგებზე, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება.

ბ.ვ) კანონპროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის ოდენობა და ოდენობის განსაზღვრის პრინციპი: კანონპროექტი არ ითვალისწინებს გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის შემოღებას.

გ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან:

გ.ა) კანონპროექტის მიმართება ევროკავშირის დირექტივებთან: კანონპროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება ევროკავშირის დირექტივებს.

გ.ბ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან: კანონპროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონპროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან: კანონპროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებს.

დ) კანონპროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) სახელწიფო, არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტები, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს კანონპროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში: ასეთი არ არსებობს.

დ.ბ) კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის (დაწესებულების) ან/და ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში: ასეთი არ არსებობს.

ე) კანონპროექტის ავტორი:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

ვ) კანონპროექტის ინიციატორი:

საქართველოს მთავრობა